

نگاه کاربردی به اصلاحات ارضی ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی

نویسنده: دکتر حسین غلامی

- سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : غلامی محسن ۱۳۳۷ -
نگاه کاربردی به اصلاحات ارضی ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی /
تهیه و تدوین: محسن غلامی؛ [برای] سازمان امور اراضی کشور
همدان: تدین ۱۳۹۶.
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری : ۲۷۲ ص. مصور (رنگی) جدول نمودار : ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۵۶۴-۳۲-۵
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
موضوع : اصلاحات ارضی -- ایران
موضوع : اصلاحات ارضی -- تاریخ
موضوع : کشاورزی و دولت -- ایران
موضوع : اصلاحات ارضی -- قوانین و مقررات -- ایران
شناسه افزوده : سازمان امور اراضی کشور
رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ج ۴ / الف / HD۱۳۳۳
رده بندی دیویی : ۳۱۵/۱
شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۰۱۳۴۰

نام کتاب: نگاه کاربردی به اصلاحات ارضی ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی

مؤلف: محسن غلامی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ عدد

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

انتشارات تدین همدان - تلفن: ۰۹۱۸ ۵۰۰ ۲۷۰۱

zahrataadayein@yahoo.com

حق چاپ برای ناشر و مؤلف محفوظ است

فهرست

مقدمه

پیشگفتار

فصل اول

- ۱-۱ مقدمه ۱۷
- ۱-۲ تعریف مالکیت ۱۷
- ۱-۳ اشکال مالکیت در ایران قبل از سال ۱۳۴۰ ۱۸
- ۱-۴ اشکال مالکیت در ایران بعد از سال ۱۳۴۰ تا سال ۱۳۵۷ ۲۲
- ۱-۵ اشکال مالکیت در ایران بعد از سال ۱۳۵۷ (بعد از پیروزی انقلاب اسلامی) ۲۳
- ۱-۶ خلاصه فصل اول ۲۴

فصل دوم

- ۲-۱ مقدمه ۲۷
- ۲-۲ نظام بهره برداری و شیوه تولید قبل از سال ۱۳۴۰ (اصلاحات ارضی) ۲۷
- ۲-۳ نظام بهره برداری و شیوه تولید بعد از اصلاحات ارضی (۱۳۴۰ تا سال ۱۳۵۷) ۳۱
- ۲-۴ نظام بهره برداری و شیوه تولید پس از انقلاب اسلامی (۱۳۵۷) ۳۵
- ۲-۵ خلاصه فصل دوم ۳۷

فصل سوم

- ۳-۱ مقدمه ۴۱
- ۳-۲ نحوه شکل گیری اصلاحات ارضی ۴۱
- ۳-۳ اهداف اصلاحات ارضی در ایران قبل از انقلاب اسلام ۴۳

فصل چهارم

- ۴-۱ مقدمه ۴۷
- ۴-۲ تعریف اصطلاحات ۴۷
- ۴-۳ تعریف انواع اراضی ۵۱

فصل پنجم

- ۵-۱ مقدمه ۶۰
- ۵-۲ نحوه اجرای مرحله اول قانون اصلاحی، قانون اصلاحات ارضی ۶۱
- ۵-۳ نحوه اجرای مرحله دوم قانون اصلاحی، قانون اصلاحات ارضی ۸۴
- ۵-۴ نحوه اجرای مرحله سوم قانون اصلاحی، قانون اصلاحات ارضی ۱۲۲

۱۵۵	۵-۵ خلاصه فصل پنجم
-----	--------------------

فصل ششم

۱۵۸	۶-۱ مقدمه
۱۵۸	۶-۲ وظایف شورای اصلاحات ارضی
۱۶۶	۶-۳ قانون ترتیب رسیدگی و ختم پرونده های اصلاحات ارضی مصوب ۵۴/۴/۲۳
۱۷۰	۶-۴ قانون تعیین تکلیف باقیمانده قراء مزارع و املاک مصوب مورخ ۱۳۷۰/۳/۲
۱۸۲	۶-۵ ماده (۵) قانون ارجع به الحاق ۸ ماده به آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۶/۳/۲۲
۱۸۳	۶-۶ اراضی و املاک خالصه
۱۹۶	۶-۷ ماده ۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستاجر
۱۹۷	۶-۸ حل شناسائی و دریافت سند مالکیت افزای ارضی بایر مرحله اول اصلاحات
۱۹۸	۶-۹ مراحل تعیین و نکات ارضی مازاد بر نسق زارخانه مرحله اول اصلاحات ارضی
۱۹۹	۶-۱۰ قانون تصدیق مرصه اعیان باغات مشمول قوانین
۲۰۴	۶-۱۱ خلاصه فصل ششم

فصل هفتم

۲۰۸	۷-۱ مقدمه
۲۰۹	۷-۲ مروری بر تاریخچه واگذاری زمین در ایران
۲۱۱	۷-۳ اهداف لایحه قانونی اصلاح لایحه قانون واگذاری و احیاء اراضی مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۶
۲۱۲	۷-۴ نحوه اجرای لایحه قانونی احیاء و واگذاری اراضی در حکومت اسلامی
۲۱۸	۷-۵ اهداف ایجاد مشاع
۲۲۱	۷-۶ خلاصه فصل هفتم

فصل هشتم

۲۲۶	۸-۱ مقدمه
۲۲۶	۸-۲ قانون ماده واحده (کشت موقت) مصوب ۱۳۶۵/۸/۸ مجلس شورای اسلامی
۲۳۰	۸-۳ حد نصاب مالکیت و میزان اراضی مزروعی برای مالکان و دهقانان
۲۳۳	۸-۴ نحوه اجرای قانون ماده واحده (کشت موقت) مصوب ۱۳۶۵/۸/۸ مجلس شورای اسلامی
۲۶۶	۸-۵ قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن
۲۶۷	۸-۶ آئین نامه اجرایی قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد مصوب ۱۳۶۶/۷/۸
۲۷۲	۸-۷ قانون اراضی بایر مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب ۶۷/۵/۲۵
۲۷۳	۸-۸ مراحل اجرای قانون ارضی بایر مصوب مورخ ۱۳۶۷/۵/۲۵

www.ketab.ir

هدف از تهیه این مجموعه کاربردی و نحوه اجرای مراحل سه گانه قانون اصلاحات ارضی و همچنین اجرای لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت اسلامی مصوب ۱۳۵۹/۱/۲۶ شورای انقلاب و قانون هیئت های هفت نفره واگذاری زمین ماده واحده (کشت موقت) مصوبه ۱۳۶۵/۸/۸ مجلس محترم شورای اسلامی و سایر قوانین مرتبط با وظایف سازمان امور اراضی و در واقع نحوه شکل گیری مالکیت اراضی کشاورزی و نظام های بهره برداری و شیوه تولید در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی با بیانساده بود و عاری از تجزیه و تحلیل و نقد و بررسی و همچنین نتیجه گیری از پیامدهای مثبت و منفی قوانین مذکور می باشد. زیرا چندین کتاب و مقاله در ارتباط با نقد و بررسی قانون اصلاحات ارضی تألیف گردیده اند که همه اساتید و صاحب نظر محترم با دید منفی به موضوع پرداختن و اجرای قانون اصلاحات ارضی را منشا نابودی کشاورزی ایران و علت مهاجرت روستائیان به شهرها مطرح نمودند. در صورتیکه منصفانه به قضیه بنگریم هر قانونی نقاط ضعف و قوت خود را دارد و تاکنون به نقاط قوت قانون اصلاحات ارضی ایران اشاره ای نشده است. آمارهای تولید محصولات کشاورزی قبل و بعد از اجرای این جهت مقایسه و قضاوت در اختیار نیست البته در دهه ۴۰ رشد فزاینده جمعیت و محدود بودن اراضی مزروعی جهت اشتغال جوانان که وارد بازار کار شده بودند و ورود ماشین آلات کشاورزی و تکنولوژی در بخش کشاورزی و خشکسالی های متعدد و کمبود منابع آبی و همچنین عدم امکانات و سرمایه جهت تبدیل اراضی در به آبی و بهره برداری اراضیه صورت دیم و بوسیله نزولات آسمانی و دیگر عوامل مؤثر و دخیل از قبیل کمبود بارندگی و امکانات رفاهی و... دلیل مهاجرت روستائیان به شهرها بوده زیرا زارع در اراضی نسبی خود مشغول کشت و داشت و برداشت بود و با اجرای قانون تنها تفاوتی که اتفاق افتاد ظلم و ستم خوانین و مالکین روستاها شد و زارع با رهایی از یوغ مالک یا مباشرین آنها با انگیزه بیشتر به زراعت خود مشغول و مالک اراضی تحت تصرف خود شد. و دیگر اجاره و بهره مالکانه پرداخت نمی کرد.

به هر حال هدف ما نحوه شکل گیری مالکیت اراضی کشور و شیوه تولید و نظام بهره برداری قبل و بعد از انقلاب است. بنابر این در بخش کشاورزی می توان گفت قانون اصلاحی، قانون اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۰/۱۰/۱۹ و اصلاحیه و الحاقی های بعدی آن جامع ترین و کامل ترین قانونی است که تاکنون تهیه گردیده. اگر اجرای قانون اصلاحات ارضی تجربه تلخی بود و کشور با اجرای آن در بخش کشاورزی متضرر شد. چرا بعد از انقلاب این امر اتفاق افتاد؟..... و اراضی یکپارچه و مکانیزه حتی تا یک هکتار و

کمتر هم تجزیه شد. در خاتمه از صاحب نظر و کارشناسان محترم استدعا دارد چنانچه این مجموعه را در اختیار دارند، جهت چاپ بعدی بر حقیر منت نهاده نقطه نظرات پیشنهادی خود را به منظور رفع ایراد و اشکال از طریق آدرس روی جلد به حقیر منتقلتا بتوان با کمک شما سروران گرامی مجموعه ای مفید جهت بهره برداری عزیزان شاغل در مدیریت های امور اراضی، بانک کشاورزی، ادارت کل منابع طبیعی و آبخیزداری و همچنین کارشناسان رسمی دادگستری مرتبط با اراضی کشاورزی و منابع طبیعی تهیه نمود، مزید امتنان است.

پیش‌گفتار

در جهان امروز مسائل کشاورزی به اعتبار تاثیر آندر تامین مواد غذایی به تناسب رشد جمعیت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و در سالهای اخیر که تامین مواد غذایی به صورت ایزاری در دست محدود قدرتهای بزرگ جهت اعمال فشاربازی با مفاهيم و ايجاد گرايشهای گوناگون درآمدہ استاهمیت مسائل کشاورزی ابعاد تازه ای یافته و نگرشی نو،پویاو همه جانبه را طلب می نماید.

گفتنی است در شرایط اقتصادی فعلیحفظ سطح مطلوب تولید محصولات کشاورزی و توجه ویژه به اراضی مزروعی و استفاده بهینه از این عرصه های محدود و سامان دهی مالکیت اراضی کشاورزی که متاسفانه سالانه به دلیل خشکسالی های متعددو تغییر کاربری بی رویه اراضی مستعد کشاورزی مساحت قابل توجهی از این عرصه از چرخه تولید خارج می شود. حمایت از این بخش را برای تمامی ارگانها و بخش های مرتبط اقتصاد، فرهنگي واجتماعی کشور بمنظور حفظ استقلال اقتصادی الزام آور می سازد. زیرا توسعه کشاورزی با سررسد تمامی کشور پیوستگی داردو راه را برای توسعه اقتصادی مطلوب و فراگیر هموار می سازد. بنا بر این بار عده تولید در بخش کشاورزی و حفظ عرصه های آن علاوه بر دستگاههای مرتبط بر دوش کشاورزان دروزتائیان عزیزاستو ضروری است عوامل و الزامات متعددی را که در حفظ و ارتقاءسطح تولیدات که اوردن و پیدرفرت همه جانبه این بخش اقتصادی دخیل هستند مورد توجه قرار گیرد و فرصت های رشد و توسعه را تحصیل نمود و هماهنگی های لازم را معمول داشت. هرچند امروز با کشت بدون خاک(hydroponic) نیز می توان کشاورزی نمودولی با توجه به نیاز دانش روز همچنین لزوم سرمایه گذاری سنگین ، پس کمی از سطوح کشاورزی به کشت های هیدروپونیک اختصاص داردو قسمت اعظم کشاورزی دنیا بر روی زمین خاک صورت می پذیردطبیعی است برای امر کشاورزی بایستی مهمترین نهاده مورد نیاز یعنی زمین به گونه ای علاوه بر خصوصیات فیزیکی و شیمیایی مورد نیاز کشت محصولاتمهمترین موضوع در این راستا امنیت اراضی و حفظ کاربری آن می باشد که مالکیت ها را می توان به سه بخش خصوصیدولتی و موقه و تقسیم کرد که هر یک به شقوق خاص خود تقسیم بندی می گردد.همانطورکه گفته شد دولتها علاوه بر جنبه های اقتصادی به موضوع سیاسی واجتماعی اراضی نیز توجه دارند با وضع قوانین و مقرراتسیاست هاو برنامه های خود را در خصوص مالکیت اراضی به مرحله اجراء درمی آورد که در کشور ایران قوانینی قبل و بعد از انقلاب بمنظور انجام اصلاحات اراضی از سوی دولت های وقت تهیه و تدوین گردیده بنابراین در این مجموعه به نحوه شکل گیری مالکیت ها قبل و بعد انقلاب و همچنین نحوه اجرای قوانین

۱۴. پنگاه کاربردی به اصلاحات ارضی ایران

مرتبطی پردازیمایدواریم عزیزانی که در بخش زمین فعالیت دارنداین مجموعه بتواند مورد استفاده و بهره‌برداری آنها واقع گردد.

www.ketab.ir